

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De damnis peccati mortalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

De peccatis

Uel etiā ppter modicam delectatōem
carnis quā pnt habere in vno actu luxu
rie deū deserūt. Uel etiā q̄ ppter modū
eā gloriā trāsitōriā z supbiā quā hic q̄
runt in supbia z ornatu veltū deū z so
cietatē scōꝝ z angeloz pdunt. z psequē
ter stola glorie z aīe se pūāt. vñ Chri
stost. in sermone q̄dā. Excludi a bonis
eternis z alienū effici ab his q̄ pparata
sunt scīs: tantū cruciatū z tātū dolorē in
fert: vt si nulla extrinseca pena torquerz
hec sola sufficeret. Quarto mō pmittit
peccatū mortale qñ actus peccati venia
lis ordinat in finē peccati mortali. Uer
bi gratia. vñ verbū iocosuz in se est pec
catū veniale. Sed si loqr verbū iocosuz
cū muliere vel virgine ea intētiōe vt pos
sem eā allidere ad peccandū mecum tūc
illud verbum erit mihi peccatū morta
le: nō q̄ verbū iocosum in se sit peccatū
mortale. s̄ quia refero in hūc finem q̄ fi
nis in se est peccatū mortale. Et sic ppter
talem intētiōem erit peccatū mortale qd̄
vni qui simile verbū in ioco esset locut⁹
esset veniale. Item aliud exemplū. Duo
rangārynā mulierē vel virginē. vnus
ex ioco z leuitate tūc vix peccat venialit̄
alius cū intētiōe allidendi eā. Et sic il
le ppter intētiōem talem tāgens sic mu
lierē vel virginē peccat mortaliter. z sic
de alijs. Sicut de visu. duo vidēt mulie
rem pulchrā. vnus videt eā tanq̄ rem
pulchrā vel hīmaginē pulchrā. Et hoc
nō est peccatū vel forte vix veniale. Ali
us videt eā cōcupiscendo eam. z sic ille
peccat mortaliter. Uñ xps in euāgelio
Qui viderit mulierē adzcupiscendū eā
zē. O deus quot ptingunt talia pecca
ta in mūdo isto: etiam sine actu luxurie.
s̄ solummō tāgendo. āplexando. loquē
do. videndo. pcupiscendo. z sic de alijs
modis de q̄bus plures modicā vel nul
lam pscientiā hnt. O immūde munde
quot damnātur a te. q̄ nesciēter cadūt
in infernū. Chri. sup Barthei. O q̄
miserū est mūdos. z miseri q̄ eum se

quūtur. sp̄ em̄ hoīes mundi opa excludē
runt a vita. Et sic habemus illas q̄ctu
or regulas de peccō mortali zē.

Damna peccati mortalis. **S**
Eccatū mortale pfert plura dā
na. Primo nocet ipi facienti. Se
cūdo illis q̄ sunt in purgatorio.
Tertio dānatīs in inferno. Quarto sal
uatis in celo. Quinto viatoribz in hoc
mūdo. Postremo ipi xpo. Primo nocz
ipi facienti. z hoc in vita z in morte. z et
am post mortē. Uñ ps. Delictū meum
ptra me est semp zē. C. Primo facit ho
minē miserum in pnti vita. quia spoliat
eum omībus bonis suis z meritis que
quis fecit: z oībus virtutibus z gratijs
Si tot bona opa q̄s haberet z etiā vir
tutes quot paradysus hz nobiles arbo
res. flores. herbas. z radices. Itē quot
celū stellas. q̄ guttas mare. hec oīa per
vñ mortale peccatū pereūt. quia nūq̄
habebit aliquod bonū in celo p his oī
bus. nisi p pnam recuperabit. Ezech.
xviij. Si auertit se iustus a iusticia sua.
et fecerit iniquitatem: nūquid viuet: omī
nes iusticie quas fecit nō erūt in memo
ria. Insup nihil boni p̄t opari qd̄ sit sibi
meritorū vite eterne q̄ dū sciēter stat
in vno peccato mortali. Uñ Leuit. xxiij
Si maculā habuerit nō erit acceptum
a dño. Esa. i. Non accipiā de vobis sa
crificiū. qz manus vestre sanguine plene
sunt. Ergo dicit mortale. qz sicut mors
corpis p̄uat hoīem vsu oīm membrorū
Sic quodāmodo peccatū mortale fa
cit spūaliter. qz peccator nihil p̄t mereri
nec loquēdo nec orādo nec ieiunādo.
et sic de alijs. Etiā si tot bona opa face
ret sicut omēs hoīes faciūt: nihil mere
bit in celo. Ergo peccōz pparatur bestijs ter
re: que p laboribz suis nihil recipiūt s̄
gaudijs celi. cū tamē laborēt fame. siti.
et graui onere. ps. Nō cum in honore
eēt nō intellexit: cōparatus est iumentis.
Sed talia bona q̄ sunt in mortali pec
cato remunerātur hiergaliter. qz nullū

bonū irremuneratū. Et hec estyna cau-
sa quare peccatores psperant in hac vi-
ta. qz hic remunerat p suis opibz: z ido
carebūt futura remuneratōe. **Uñ Bre.**
Magn⁹ afflux⁹ tpalū: est etne dānati-
onis inditiū. Ergo multū timendū est
cuilibet: q̄ scient stat in pccō mortali cū
psperat in hac vita: sic q̄ p̄tinue ē san-
ctus diues. z oīa q̄ desiderat ei pspere
adueniūt. qz fm **Breg⁹** **Sali** florētes i
p̄nti bonis tpalibz tanqz p̄ amena pra-
ra ducunt ad interitiū. Itē puat pccōz
pticipatione oīm bonozū que fiūt in ec-
clia ab oībus fidelibz. De qua partici-
patōe dicit. ps. Particeps ego suz oīm
timentū te. z custodientū mādata tua.
Bon⁹ exis in gra hz participatōez om-
niū bonozū scz missariū. oīonū. ieiunioz:
z sic de alijs que fiunt in ecclia. Et h̄ ex
charitate euenit. qz sum⁹ inuicē mēbra
vniū corpis. z oīa bona fluunt de vno
in aliū. sicut pz in stomacho hoīs. q̄ im-
p̄ritur alijs mēbris que hz. Sed pccōz
est membrū abscisum. q̄ non viuificat.
nec p̄cipatōem recipit de alijs mēbris
Itē puatur bonis tpalibz: qz indignus
erit vti bonis tpalibz qui ante pccm dig-
nus erat celo z celestibz bonis. post pec-
catū non est dignus pane quo vesatur.
Ergo moderat⁹ vti eo deberet q̄ntum
cunqz posset. **Unde Ezech. 4:** Panē
tūū in pondere comedes: z aquam tuaz
in mensura bibas: imo indignior est oī-
bus creatur⁹ irrationabilibz. qz tales nū
quā deū suum offenderunt: h̄ tu multo-
tius deū offendisti z ad iracundiā eum
contra te concitasti. **Uñ aristo. 7. eth.**
Draus hō dēterior est bestia. Idē p̄-
mo politī. Sicut optimuz aīalū est hō
fruens legez iusticia. sic pessimū est hō a
legez iusticia separatus. q̄ si indignior est
oībus creatur⁹ irrationabilibz: tūc con-
sequent sequit: q̄ non est dign⁹ vti crea-
turis. Ergo pccm fecit hoīem tā miser:
q̄ nulli⁹ boni nec spūalis nec tpalis ē di-
gnus. nec est dign⁹ terrā calcare. nec lu-

men celi videre. z sic de alijs. qz indigni-
or est oībz creatur⁹ corpilibz. igit sequit:
non est dignus vsu creaturariū dei. **Er-
go** miseria pccōis tam magna est z pe-
riculosa: qz si oēs creature desererēt mise-
riam peccatozū. scz oīa ligna. oīs lap-
des: z oīa aīalia terre. z oēs aues celi. z
oēs hoīes viuentes: non tamē cōdigne
damnū peccatozū in qd̄ p̄nū peccatū
mortale incidit desererent. Sed heu quē
dam pccōes centū mortalia pccāvl̄ etz
plura cōmiserunt: necynam gut̄ a flent.
Rō huius est. qz non cognoscunt q̄nta
bona pdiderunt: z in quot mala incide-
runt. Si hec veracit cognoscerēt z p̄p̄-
derent. non solum plorandū esset eis: h̄
eritiamylulandū. Quia nihil tam maluz
homini q̄ pccm mortale. meli⁹ esset ho-
mini: q̄ decem milia demonia in se h̄ret
vel cum gladijs oībus qui fabricati sūt
transfigeretur. vñ in oīm igne cōbureret
q̄ q̄ cum vno pccō mortali deū scienter
vel voluntarie offenderet. Quia pccm
cū p̄summatū fuerit: ḡnat mortē scz ipsi-
us anime. que mors magis timenda est
q̄ mors corpis. **Uñ gregori⁹** in mo-
ralibz. **Dote** corpis oīs hō pot⁹ de-
beret mori q̄ cū vno pccō mortali deū
offenderet **Unde aristo. 4. eth.** Delū-
us est mori q̄ facere q̄ virtutē scz bonuz
virtutis. **S** Sequit videre: quō
pccm nocet homini in morte. z hoc ē no-
cumentū q̄ aīa videt tunc oīa pccā sua
q̄ em̄ ipa egredi debet d̄ corpe. tūc au-
gmentat̄ dolor. q̄ aīa in cor hoīs illi⁹ nō
ascendit. vñ tūc pdit sensus suos. nō co-
gitat aīa ammō de corpe nutriēdo: h̄ vir-
tutes suas naturales p̄ mēbra diffusas
ad se trahet. z tūc videt oīa pccā sua su-
p̄ caput suū. **Uñ ps.** **Torētes** iniqui-
tis p̄turbauerūt me: z tūc aīa videt se sepe
rari a dō p̄t pccā sua p̄t dicere illd̄ ps.
Circū dedit me laquei mortis. i. pccā.
Tūc aīa miseri pccōis vidit demones
circūstātes. z eā p̄occupātes. z eā ad in-
fernū trahētes. **Uñ Job. xx** **Uadent**

peccatum in
morte videtur
circūstātes

De peccatis mortalibus

z veniet sup eū horribiles. glo. i. demo /
 nes. **Q**uō tūc turbabit pccoz: cū vi /
 derit cursū demonū ad aīaz. **T**hreno.
P: **O**ēs inimici ei? apphēdēt eā iter an /
 gustias. **I**tem in morte aīa puat cor /
 pore pprio. qd nūq̄ in tali forma reassu /
 mer: imo veller hēe sic qn̄ p dimidia pte
 corrosū ē a s̄mibz. **Q**z stupebit aīa pccō /
 ris qn̄ corp? trāsumēdū videbit. **C** **I**te
 n̄ solū corpe: s̄ et spūat oī solatio visibili /
 um q̄ dilexit. scz. cibo. potu. filiis. vxōe
 cognat? honoribz z diuitiis. **Q**z amaz
 erit separt ab his q̄ iordiate dilexerūt. et
 pp̄t q̄ salutē suā sept? neglexerūt. ps̄ **H**ō
 cū iterierit n̄ s̄iet oīa. neq̄ descēdet cū eo
 gl̄ia. **L**u. 22. **S**ulte hac nocte reperēt
 aīam tuā a te. z q̄ passi cuiuserūt. **S**e
 quit vidē qūo pccm noceat hōi p? mor /
 tē. z ē h̄ nocumētū q̄ hō puat oī spē di /
 uine miscōie. z suffragiis toti? ecclē. **U**n̄
Breg? in moral. **N**e q̄q̄ vltra miscōia
 parcetis liberat. q̄s sel in locis penalibz
 iusticia iudicantis dānat. **E**rgo si om̄s
 hoies i mūdo pyna aīa dānata interce
 derēt: neq̄q̄ eos dñs exaudiret. **R**atio
 ē. qz i inferno nlla ē redēptio. **U**n̄ beat?
Aug? dī. **S**i p̄em meū scire i inferno. n̄
 pl? orare p eo q̄ p diablo. **Q**z nllō mō
 orādū ē p dānat? qz sūt p̄iecti in tene /
 bz is extēiores. i. extra oēs spē diuīe mi /
 scōie. **I**te p momēanea delectatōe ef /
 nā penā sustinebūt. z et̄na deivisiōe care
 būt z societate oīm electōū. ps̄. **C**ouer /
 tant pccōres i infernū. **Q**ui tō fact? ē dī
 iusticia ordināte: vt q̄ deū noluit seq̄ ad
 gl̄iaz: in inferno sustineat et̄nā misertiam.
Un̄ **A**ug? i s̄mone qdā dī q̄re i inferno
 mors q̄rit z n̄ iuentef. qm̄ qb̄ i h̄ sc̄lo vi
 ta offert. z nolūt accipe: i inferno querent
 mortēz n̄ poterūt iuenire. **N** **C** **D**e /
 ne inferni timēde sūt pp̄t earū et̄nalitatē
Un̄ **aug?** dī. **I**gnis n̄ ē q̄li dēpicat? ig
 nis respectu ignis ifernal. **I**gnis n̄ tm̄
 extrinsec? vrēs ledit p̄usq̄ penetret ner /
 uos z ossa. hō mortē z n̄ sentit vltra sesio
 onē. **S**z ignis iferni sentit i oībz vītibz

ipi? aīe. cute carne. neruis z ossibz. z me /
 dull? pil. q̄ oīa pl? candēt q̄ candēs fer
 rū. **E**xēplū d̄ acerbitate ignis iferni **L**e
 git i libro petri cluniatē vbi narrat q̄
 fuit qdā sacerdos i pictauiā. q̄ subiect?
 mltis vītibz iduct? a p̄ore qdā pmisit se
 ordinē cisterciē. itaturū. h̄ differebat d̄
 die i die. **C**ū aut̄ subito ifirmaret: z p̄oz
 aduocat? essz. i ducebat eū ad reddēduz
 pmissū h̄ illo adhuc differēte **E**cce subit
 to clamauit. p̄ ora p̄ me. ecce d̄tācōes
 ventūr ad deuorandū me. **I**llo s̄o cum
 alijs astantibz orante liberat? ē. h̄ nec sic
 i pleuit pmissuz. z ecce itez icēpit clama
 re petens oīes dicens. ecce ignis occu /
 pat me ad deuorandū me. h̄ tūc iterū li
 berat? ad oīones nō i plebat pmissum.
Et ecce subito fact? i extrā. z raptus ad
 iudiciū audiuit sn̄iaz s̄ se ferri d̄ anarōis
 z rediēs ad se ait. **E**cce duo demōes se /
 rūt sartaginē magnā vt frigar i ea i eter /
 nū. z tangēs cucullā p̄oris dicebat **N**ō
 insano: h̄ sic verū ē q̄ h̄ ē cuculla: ita ver
 ē qd̄ dico. **S**z cū hec diceret: cecidit de
 sartagine vna gutta sup manū eius. q̄ pe
 nerauit z deuorauit carnē vsq̄ ad ossa.
Et ait. **H**ō saltē credite m̄hi **E**cce nūc
 demōes p̄iciūt me i sartaginē. z hec di /
 cēs expirauit infelicif. **I**nsup et̄na def
 vitiōe carebo. z societate oīm electōū.
Un̄ **C**hrisostom? in s̄mōe. **E**xcludi a
 bonis et̄nis: z alienū siue indignū effici
 ab his q̄ p̄para st? sc̄is tm̄ cruciatū z tm̄
 dolorem infert. vt si nulla extrinsec? pes
 na torqueret: hec sola sufficeret. **I**
Secundo peccatū nos h̄is qui sunt
 in purgatorio per suffragioruz d̄minu /
 tionem. quia hos qui sunt in purgato /
 rio non possunt peccatores iuuare tam
 efficaciter sicut si essent in gratia. **Q**ueri
 tur vtrum suffragia facta per ministros
 malos prosint defunctis **R**espōdeo s̄m
Tho. supra. 4. distin. xlv. **S**uffragia
 per malum ministrum fiunt tripligter.
Primo si sit ex proprio motu ip̄ius mini
 stri. z sic non p̄sunt eis. **Q**uia quicquid

sup mo 251

oraueit vel fecerit pro animabꝫ per se lo-
quendo non pdest eis dummo est i pec-
cato mortali nisi ex consequentez p acci-
dens. scz inquam per elemosinaz ma-
li hois paupes excitati orat p defunctꝫ
z hec ozo pdest eis. **S**ecdo modo pos-
sunt fieri per ministrū publicū dei vel
totius ecclesie sicut quādo sacerdos cele-
brat missam vel exequias mortuoz i ec-
clesia. z quia iste intelligitur facē sub cu-
ius nomine. siue sub cuius vice sit: inde ē
q suffragia tal' sacerdotis q̄uis sit pec-
catoꝝ p sunt defunctis. **T**ertio mō pnt
fieri per malum ministrum. vt per mini-
strum priuatum. scz alicuius puate pso-
ne existentis in charitate: siue talis per-
sona sit defuncta siue viua. z talia p sunt
Sicut huius existēs in pccō mortali qd
cunqꝫ opus misericōdie facit ex pcepto dñi
sui charitatē habentis. magis tñ pdest
si etiā ministri in charitatez essent. quia
tunc illa opa essent meritoria ex duabꝫ
p̄cibus. **I**tem **T**ertio nocet dāna-
tis. z hoc per modū cōiunctōis: q̄nto ei
plures in inferno sunt. tanto maior hor-
ror erit in pena. **U**nde est q̄ infernꝫ ran-
to fortius ardebit quāto plēs habebit.
Querit vtz dānari velint oēs hoies
dānari q̄uis sciāt ex hoc penā eorū au-
gmentari. **R**espondeo q̄ sic. et sp̄arētes
suos z yxorēz filios. z hoc ppter pfectissi-
mam inuidiā que est in eis. **S**ic in bea-
tis est perfectissima charitas: ita in eis ē
perfectissima inuidiā que facit appetere
malū alioꝝ. **H**oc etiā p̄ in illis inuidio-
sis viuentibus in hoc seculo. in quibꝫ ta-
men adhuc non est perfecta inuidiā. sed
tñ dānari minꝫ inuidēt p̄ q̄s q̄ alicis.
vñ eoz pena maior esset si oēs p̄ in q̄ dā-
narentur z alij saluarent q̄ si aliq̄ d suis
saluaret. **E**x h̄ fuit. q̄ diues epulo petijt
frēs suos a dānatōe eripi. **C**ogitabat ei
q̄ aliq̄ eriperēt. z illos voluit eē suos fra-
tres potiꝫ q̄ alios. **U**n̄ si possibile esset
mallet potiꝫ oēs simul damnari. **E**t
in hoc concordat. **T**ho. super quarto.

Quarto nocet saluatis. quia pccōꝝ p
seuerans in pccōis puat scōs accidenta-
li gaudio qd haberēt de eiꝫ cōuersione.
Un̄ **L**u. 15. **G**audiū ē āgel. su. v. p. p.
agē. z n̄ solū āgel. s̄ et oibꝫ sc̄tis ēit gau-
diū de cōuersione pccōis. **I**te nocet eis
per modū subtractōis. **N**ā ex cōsortioꝝ
societate beatorū habet gaudiū accēta-
le. qz q̄ncūqꝫ vna aīa euolat ad celū: tñ c
gaudiū accētale erit oibꝫ btis in celo. et
vnusquisqꝫ cū alio diuidet sua merita ex
charitate. **E**t qd vnꝫ in seipō non h̄z: s̄
in alto inueniet. **U**n̄ gregꝫ. i. moral'. **T**ā-
ravis nos in illa pace sociat. vt qd vnus
q̄s i se n̄ accepit. s̄ se accepisse i alio
exultat. **A**nsel. **U**nusqꝫ intm̄ gaudet
de alteriꝫ gaudio in q̄ntū de suo p̄p̄io.
Hoc honor gaudio puat electi q̄ntum
ad illū pccōre p̄tinet q̄ damnat: s̄ hoc ē
vno alio habebūt. q̄ loco illiꝫ substinet.
qz n̄er' elcōꝝ ifallibilit' ad i plebit. **U**n̄
Apo. 3. **T**ene qd habes. ne aliꝫ accipē
at coronā tuā. **Q**uinto nocet viatoribꝫ
id est illiꝫ adhuc i mōdyūit. qz sepe bo-
ni in vita p̄nti puniunt tēporalit' ppter
pccā malozū hoim. qz sic q̄ncūqꝫ vna cōi-
tas meliꝫ h̄z ppter vnū bonū hoies: sic et
q̄ncūqꝫ plēs puniuntur ppter peccata vnus
q̄ vn̄ frequēter permittit deus fieri tem-
pestates aeris. sterilitates terraz. et hu-
iusmōi plagas ppter pccāz demerita ma-
loꝝ. z sic boni q̄ncūqꝫ puniunt tēporalit' ppter
malos. **I**te p eo q̄ mali bonos suo ma-
lo exēplo q̄ncūqꝫ corripūt z puerūt. q̄re cē-
tot eēt pueri hoies: nisi q̄ mali seinui-
cem inficiūt. **S**icut vnꝫ infirmꝫ ab alio
inficiūt corporalit': sic z spūalit'. **E**t sicut
alios oues sic simile ē de hominibꝫ mal'
Un̄ ps̄. **C**ū pueris peruerter'. **S**e-
xto nocet ipi xpo. qz p̄ciū sāgnis eiꝫ n̄ p
soluūt. **C**ōtra qd d̄r **L**eu. 19. **O**pus
mercennarij cui nō manebit ap̄ d̄ tēvsqꝫ
mane. **I**stud enim peccatum clamat in
celum. **Q**uanto magis qui christus de
fraudent precio suo. ps̄. **P**recium manū
D 2

nota quomodo
mauiliū in mot
uolū nocenti q̄si
170.

De peccatis

cogitauerunt repellere. Non tamē hoc sic est intelligendum nec credendum. q̄ p̄pterea xp̄s aliquē defectū h̄eat. Unde ps̄. Bonoz meoz non indiges. Sed loquendo respectu illi⁹ hoīs q̄ peccat z dā nāf. qz tūc p̄cū sanguinis xp̄i in eo perditur. z sic non fit xp̄o recōpensatio passionis eius qua eum redemit.

De peccō veniali. **L** Eccatū veniale qd̄ sit. Rūdeo fm̄ Auḡ. Peccō veniale ē qd̄ hō mīn̄ ev̄sqz ad reatū p̄petue mortis n̄ ḡuat h̄ penā meref. z facile indulget. Nota fm̄ magist̄r in cōp̄edio theologice veritatis. In parvulis post baptis̄mū p̄mo surgūt venialia. post hoc mortalia. Un̄ Greḡ. i. moralib. In ynoquoqz lapsu a minimis sp̄ incipit. z sub crescentibz defectibz ad graviora puenit. Itē. d̄ summo hō. Quē admodū ad p̄rutū culmen redētes: nō a sūmis inchoāt. h̄ a modicis vt sensum ad altiora ptingāt. Itaz q̄ dilabūtur ad vicia nō statim a magnis criminibz incipiūt: h̄ a modicis assuescūt vt sic cum maximis corruant. Querit̄ vtz possit aliquis vīvere sine peccō veniali dū est in hac vita. Rūdef q̄ si loq̄mur d̄ tota vita hoīs qui tā puenit ad etatē adultā. de excellenti ac speciali gratia ē. q̄ talis sine peccō veniali sit. Sic videt̄ beatus auḡ. dicere d̄ b̄tā p̄gine. Unde si oēs sc̄ti interrogarent̄ si peccassent: P̄s vna voce r̄nderēt. Si dixerim⁹. qz peccatū nō habem⁹: nosmetip̄os seducim⁹ z p̄ritas in nob̄ nō ē. Sciendū fm̄ magist̄rū in cōp̄edio theologice p̄ritatis. Si p̄fecta charitas nō facit q̄ p̄ctm̄ veniale nō adueniat: tñ facit q̄ nō durat. Exēplū sic camin⁹ ignis n̄ fac̄ vt gurta aq̄ n̄ apponat̄ sibi: h̄ fac̄ vt cito extinguit. Perfecta em̄ charitas statiz inflāmat hōiem vt doleat de peccō veniali. p̄pterea p̄fecti quandoqz dolent. z flent. p̄ paruis peccat̄ plus q̄ magni peccatores qñqz p̄ maximis peccatis. Un̄ imp̄fecti mlt̄a venialia p̄gregāt. **D** Sz tñ sciēdū q̄

q̄libet homo p̄t vīve sine peccato mortali cū adiutorio dei. Et q̄cūqz oppositū diceret: h̄ erroneū z hereticū eēt. Et hoc p̄bat̄ tribz rōibz. P̄ia rō ē. qz in baptis̄mo ifundit̄ hōi gratia p̄ quā p̄seruari p̄v̄sqz ad mortē absqz oī mortali crimīne s̄vultv̄ti gr̄a illa. Et hoc designat salis limitio quam facit sacerdos ip̄si puero an̄ baptis̄mū. Qz sicut carnes p̄feruant a putrefactōe mediāte sale. sic hō baptizat⁹ mediāte gratia quā in baptis̄mo accepit p̄seruari p̄t a p̄ctis mortali/bus. Itē secūda rō est qz p̄ hoc sequerēt q̄ d̄s imposuisset nobis onus imporbile: qz mādata dei s̄t data nob̄ ne peccem⁹. Nō si dicās q̄ d̄s p̄cepit tibi: qd̄ nō potes implere. falsuz dicās: z cum h̄ incurris maledictionē dei. Un̄ Bern̄. Maledict⁹ q̄ d̄t deū p̄cepisse impossibile. Itē hoc esset loqui z euāgeliz̄ z p̄ba christi. qui dicit̄ vt habet̄ Math. xi. Iugū ei meū suauē ē. z on⁹ meū leuē. Tercia rō est. qz per h̄ tolleret̄ libez arbitriū. quod tñ necessariū est in nob̄. cuz q̄ nos de⁹ p̄uilegiauit. Un̄ Eccl̄. i. d̄z Apposuit ignē z aquā ad quod volueris porrige manū tuā. Itē ibidē Un̄ hoīez vitaz mors bonū z malū quod placuerit ei dabit̄. Sciendū tñ q̄ licz hoc sit verū q̄ vnus hō quādoqz naturalī influētia z inclināōe magis ē inclināt⁹ ad vnū viciū q̄ ali⁹ hō. tamē adhuc stat h̄ i suo libero arbitrio z voluntate vt tñ v̄lit consentire huic naturali inclināōi vel resistere. Un̄ Gen̄. 3. Dixit d̄s ad cayn iratum volētē occidere fr̄em suum. Subtus te erit appetitus tu⁹. Et tu dominaberis ei⁹. Unde Auḡ. de p̄a religioe. Nūc vsqz adeo volūtariū maluz ē: vt nullo mō sit peccatū nisi sit volūtariū. Ex tā dicit̄ sequit̄ q̄ hō p̄t vīve sine peccō mortali mediāte gr̄a vsqz ad mortē s̄vult. Hoc er̄ p̄z i plibz sc̄tis q̄ vsqz ad etatē p̄ferāz vixerit. z tñ nūqz mortaliter peccauerit vt b̄t̄s Joh̄. bap. z b̄t̄s tho. d̄ aq̄no. z p̄les alij sancti. de quibz legit̄: q̄ nūqz